

28 Δεκεμβρίου 1909

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος στην Αθήνα

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος είχε ήδη πίσω του λαμπρή ιστορία στα πολιτικά πράγματα της Κρήτης, όταν επικράτησε η επανάσταση στου Γουδή (14 Αυγούστου 1909), που υπήρξε καταλυτική για τη μετέπειτα πορεία του Ελληνισμού.

Η κυβέρνηση Κυριακούλη Μαυρομιχάλη που σχηματίστηκε στην Αθήνα, ήταν απλά ένας συμβιβασμός ανάμεσα στο παλάτι και στον δυναμισμό που η εποχή απαιτούσε. Ο στρατός απαλλάχτηκε από τους αξιωματικούς που έπαιρναν τους βαθμούς ως προίκα, απαλλάχτηκε κι από τους πρίγκιπες. Ο εκσυγχρονισμός του εξελίχθηκε ταχύς, με αποκορύφωμα τη μέσα σ' ελάχιστους μήνες απόκτηση του μετέπειτα θρυλικού θωρηκτού «Αβέρωφ». Η ζωή απαιτούσε νέα και δυναμικά πρόσωπα στην ελληνική πολιτική σκηνή. Οι δημοσιογράφοι ήταν αυτοί που πρότειναν στον Στρατιωτικό Σύνδεσμο να καλέσει τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Η όλη πολιτική του σταδιοδρομία στην Κρήτη εγγυούταν ότι μπορούσε να είναι ο «νέος πολιτικός ηγέτης» που ο λαός αναζητούσε.

Ο λοχαγός Κονταράτος έφτασε στην Κρήτη κομίζοντας απόρρητη επιστολή του Στρατιωτικού Συνδέσμου προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο: Του ζητούσαν να αναλάβει την αποστολή να συμφιλιώσει την επανάσταση με τα ελληνικά κόμματα. Κι αν χρειαζόταν, να αναλάβει την ηγεσία του ανορθωτικού αγώνα. Η απάντησή του ήταν προσεκτικά διατυπωμένη:

«Ως τίθεται προ εμού το ζήτημα εν τη επιστολή ταύτη, αρνητική κατ' αρχήν απάντησις εκ μέρους μου δεν είναι επιτετραμμένη. Αλλά δεν δύναμαι εξ άλλου ουδέ κατ' αρχήν να δηλώσω ότι είμαι έτοιμος να αναλάβω την αρχήν, εφ' όσον εγγυτέρα μελέτη της καταστάσεως δεν με πείσει ότι το συμφέρον του έθνους μοι επιβάλλει τούτο ως επιτακτικόν καθήκον...».

Παρά τη μυστικότητα που κάλυπτε τις διαπραγματεύσεις, το πράγμα διέρρευσε. Όταν, στις 28 Δεκεμβρίου του 1909, ο Βενιζέλος αποβιβαζόταν στον Πειραιά, βρήκε τα δημοσιογραφικά όργανα του παλατιού και των κομμάτων να προσπαθούν να δημιουργήσουν κλίμα. Τους κατείχε ο φόβος ότι ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος θα τον επέβαλε πρωθυπουργό με τη δύναμη των όπλων. Ακόμα και η προσωπικότητά του τους φόβιζε, καθώς η πρόσφατη επανάσταση στο Θέρισο αποδείκνυε ότι δεν δίσταζε να πάρει τα όπλα, αν πίστευε ότι αυτό θα ωφελούσε γενικότερα. Οι πολλοί όμως, λαός και ιθύνοντες, προσέβλεπαν σ' αυτόν ως τον άνθρωπο που θα έφερνε τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση της πολιτικής ζωής.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος αιφνιδίασε και τους μεν και τους δε: Στην επαναστατική Επιτροπή του Στρατιωτικού Συνδέσμου είπε ότι ήταν λάθος να τα βάλουν με τα κόμματα και όχι με τον ανεύθυνο ρυθμιστή του πολιτεύματος (τον βασιλιά), ήταν δεύτερο λάθος ότι δεν επέβαλαν για ένα χρόνο δικτατορία και προσπαθούσαν να περάσουν την αλλαγή μέσω κομματικού μηχανισμού και θα ήταν τρίτο λάθος αν ο ίδιος γινόταν πρωθυπουργός. Προσφέρθηκε να αναλάβει σύμβουλός τους και μεσολαβητής στα κόμματα για την επιστροφή στην ομαλότητα. Και υπέδειξε τον Στέφανο Δραγούμη ως πρωθυπουργό για το διάστημα ως τη διενέργεια εκλογών για αναθεωρητική Βουλή.

Οι εκλογές έγιναν στις 10 Αυγούστου του 1910. Ο Βενιζέλος εκλέχτηκε ανεξάρτητος βουλευτής Αττικοβοιωτίας με 32.765 ψήφους σε σύνολο 38.000 ψηφισάντων. Κι ακόμα, για πρώτη και τελευταία φορά στα εκλογικά χρονικά, εκλέχτηκαν άλλοι 164 ανεξάρτητοι που δήλωναν «θαυμαστές του κυρίου Βενιζέλου», ενώ όλα μαζί τα κόμματα έβγαλαν 200 βουλευτές. Η εφημερίδα «Πατρίς» σχολίασε:

«Μία επανάστασις συνετελέσθη, όχι του στρατού πλέον αλλά του λαού. Του κυριάρχου. Επανάστασις ειρηνική. (...) Ο Βενιζέλος τι εκπροσωπεί; Ο Βενιζέλος είναι σύμβολον, είναι μία ιδέα. Ο αντικομματισμός είναι η ελπίς της Αναγεννήσεως».

Για τη χώρα, ξεκινούσε μια νέα εποχή.

1846: Η Αϊόβα εντάσσεται στις ΗΠΑ ως η 29η πολιτεία τους.

1908: Πάνω από 200.000 άτομα σκοτώνονται σε σεισμό που καταστρέφει ολοσχερώς την πόλη Μεσίνα της Σικελίας. Ένα παλιρροϊκό κύμα που ακολούθησε, έκανε μεγαλύτερη ζημιά.

1947: Πεθαίνει ο Βίκτωρ Εμμανουήλ Γ', βασιλιάς της Ιταλίας από το 1900 ως το 1946, οπότε καταργήθηκε εκεί η μοναρχία.

1949: Τίθεται σε ισχύ το διάταγμα που εθνικοποιεί την βιομηχανία και το εμπόριο της Ουγγαρίας.

1974: Σεισμός μεγέθους 5,5 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ καταστρέφει χωριά στα βουνά Καρακόμ στο Πακιστάν, σκοτώνει 5.200 άτομα και τραυματίζει πάνω από 16.000.

1989: Η Βουλή της Τσεχοσλοβακίας εκλέγει πρόεδρό της τον Αλεξάντερ Ντούπτσεκ, τοποθετώντας τον σε δημόσια θέση για πρώτη φορά από το 1968 όταν η «Άνοιξη της

Πράγας», της οποίας ήταν ο επικεφαλής, καταλύθηκε από σοβιετικά τανκς.

1989: Οι αρχές της Λιθουανίας πραγματοποιούν τις πρώτες πολυκομματικές εκλογές της χώρας.

2003: Στις εκλογές στη Σερβία, το κόμμα του υπερεθνικιστή φίλου του Μιλόσεβιτς, Βόισλαβ Σέσελι, παίρνει την πρώτη θέση με 27,5% (και 81 έδρες στη Βουλή των 250 εδρών), ενώ ο δεσμώτης στη Χάγη Σλόμποταν Μιλόσεβιτς εκλέγεται βουλευτής με το κόμμα του να συγκεντρώνει 7,6% και 22 έδρες. Το κόμμα του Κοστουνίτσα, δεύτερο με 17,6% και 53 έδρες, παραμένει ισχυρό.

Η 28^η Δεκεμβρίου στον πολιτισμό

28 Δεκεμβρίου 1895

Γεννιέται ο κινηματογράφος

Κάποια στιγμή, οι επιστήμονες ανακάλυψαν αυτό που ονομάζεται οπτική αδράνεια του αμφιβληστροειδή χιτώνα: Το μάτι δεν μπορεί να ξεχωρίσει δυο εικόνες, αν δε μεσολαβήσει χρονικό διάστημα μισού δέκατου του δευτερολέπτου. Έτσι, βρέθηκε ότι θα μπορούσε να δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση της κίνησης, αν κάποιος μπορούσε να φωτογραφίζει ένα κινούμενο σώμα δώδεκα με είκοσι φορές σε κάθε δευτερόλεπτο. Και να προβάλλει τις φωτογραφίες αυτές με την ίδια ταχύτητα που τις τράβηξε.

Οι πρώτες απόπειρες έγιναν με εικόνες που έδειχναν τις διαδοχικές φάσεις μιας κίνησης και που προβάλλονταν με μεγάλη ταχύτητα. Στα τέλη του 19ου αιώνα, γνώρισαν μεγάλη δόξα τέτοια μηχανήματα: Ήταν το φαντασιοσκόπιο, το ταχυσκόπιο, το ζωτρόπιο, το πραξινοσκόπιο, το φωτογραφικό περιστρόφο και το περίφημο κινητοσκόπιο του Έντισον. Όλα για έναν θεατή, κατασκευασμένα με τη λογική του παιχνιδιού «βιου μάστερ», σε γρήγορη έκδοση.

Στα 1888, ο Αμερικανός Ε. Μάρεϊ εφεύρε μια μηχανή για τη λήψη εικόνων. Στα 1891, ο Τόμας Έντισον εφεύρε μια μηχανή προβολής. Απέμενε στους Γάλλους χημικούς, αδερφούς Αύγουστο και Λουδοβίκο Λιμιέρ να καταφέρουν να «γυρίσουν» μια ταινία. Την πρόβαλαν με απόλυτη επιτυχία, στις 28 Δεκεμβρίου του 1895. Η ταινία διαρκούσε ένα ολόκληρο λεπτό. Είχε γεννηθεί ο κινηματογράφος. Ο Τόμας Έντισον έπεισε τον ιδρυτή της Κόντακ, Τζορτζ Ίσμαν, να κατασκευάσει μπομπίνες με φιλμ, δημιούργησε κινηματογραφική εταιρία και «γύρισε» περίπου 1700 ταινίες. Ανάμεσά τους, τη «Μεγάλη ληστεία του τρένου», το 1903, οπότε καθιερώθηκε και ο πρόδρομος του Τζον Γουέιν, πρώτος «καουμπόη σταρ» Μπρόνκο Μπίλι Εντερσον.

1869: ο Γουίλιαμ Φάινλι Σεμπλ από το Οχάιο παίρνει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για την τσίχλα.

1923: Πεθαίνει ο Αλέξανδρος Γουστάβος Άιφελ, γνωστός για τον ομώνυμο πύργο του Παρισιού, που εγκαινιάστηκε το 1889. Είχε γεννηθεί το 1832.

1937: Πεθαίνει ο Γάλλος συνθέτης του «Μπολερό», Μορίς Ραβέλ. Γεννήθηκε στις 7 Μαρτίου 1875.

1954: Γεννιέται ο Αφροαμερικανός ηθοποιός, Ντένζελ Ουάσινγκτον, Όσκαρ για τον ρόλο του στην ταινία «Ημέρα εκπαίδευσης» (2002).

1986: Πεθαίνει ο μεγάλος Ρώσος σκηνοθέτης Αντρέι Ταρκόφσκι. Είχε γεννηθεί στις 4 Απριλίου 1932.

2016: Σε ηλικία 84 χρόνων, πεθαίνει η διάσημη ηθοποιός του Χόλιγουντ, Ντέπι Ρέινολντς (πρωταγωνίστρια, ανάμεσα σε άλλες ταινίες, του μιούζικαλ «Τραγουδώντας στην βροχή»). Μια ημέρα νωρίτερα, σε ηλικία 60 χρόνων, είχε πεθάνει η κόρη της, Κάρι Φίσερ, επίσης ηθοποιός (η πριγκίπισσα Λέια του σύμπαντος του «Star Wars»).

2019: Σε ηλικία 72 χρόνων, πεθαίνει ο μουσικοσυνθέτης Θάνος Μικρούτσικος. Είχε γεννηθεί στην Πάτρα το 1947.

